

Coverstory

De muzen van Sheku

Isata Kanneh-Mason

GEZAMENLIJK MUSICEREN ALS KERN VAN HET BESTAAN

*Tot ver buiten de klassiekemuziekwereld zijn ze populair: cellist **SHEKU** en pianiste **ISATA**, broer en zus uit de mediagenieke Britse familie **KANNEH-MASON**. “Omdat we al sinds onze kindertijd samenspelen, voelen we elkaar op een heel natuurlijke, instinctieve manier aan”, zegt Isata. “Onze muzikale persoonlijkheden matchen perfect.” Hoog tijd dus voor hun eerste duoalbum, *Muse*, gewijd aan de ‘schaamteloos dramatische’ cellosonates van hun dierbare componisten Barber en Rachmaninov.*

Tekst: MYRTHE MEESTER

Foto's: JAMES HOLE

In Engeland kent iedereen de

muzikale familie Kanneh-Mason. Het gezin uit Nottingham, waarvan alle zeven kinderen op hoog niveau musiceren, brak nationaal door met een swingend optreden bij *Britain's Got Talent* in 2015, waar de jury hen tot 'meest muzikale familie ter wereld' uitriep. Drie jaar later leerde de hele wereld cellist Sheku (22), het derde kind uit het gezin, kennen van zijn optreden tijdens de Royal Wedding van prins Harry en Meghan Markle, waar hij als negentienjarige onder andere de ontroerende *Sicilienne* van componiste Maria Theresia von Paradis ten gehore bracht. Sindsdien nam zijn carrière een hoge vlucht en drongen zijn soloalbums *Inspiration* (2018) en *Elgar* (2020) met torenhoge verkoopcijfers door tot de Top 10 van Engeland en Amerika, waarmee hij bekende rappers en popzangers achter zich liet. Sheku's missie, klassieke muziek naar een breder publiek brengen, is nu al dubbel en dwars geslaagd. Even leek het erop dat oudste zus Isata (25) door haar succesvolle broertje overschaduwd werd. Maar daar kwam snel verandering in toen de pianiste haar eigen soloalbum *Romance* (2019) lanceerde, gewijd aan de romantische pianomuziek van haar grote idool Clara Schumann,

gevolgd door haar recente album *Summertime* (2021). Ook Isata verbreekt verkooprecords en tegenwoordig toert ze – voor zover de coronamaatregelen dat toestaan – solo én als duo met Sheku door Europa en de Verenigde Staten.

DRIE OUDSTEN

Want hoe geweldig Sheku en Isata hun solocarrière ook vinden, gezamenlijk musiceren blijft de kern van hun bestaan. Vanaf hun vroegste jeugd was muziek iets wat gedeeld werd met het hele gezin. Het begon allemaal met de piano in de woonkamer van huize Kanneh-Mason. Vader Stuart (afkomstig uit Antigua) en moeder Kadiatu (wier eigen moeder uit Wales komt en haar vader uit Sierra Leone) kochten het instrument omdat zijzelf ooit hadden leren pianospelen. Oudste dochter Isata raakte als eerste in de ban van de piano. Dolgraag wilde ze op pianoles en al snel zat ze elke dag te oefenen. "Ik ben opgegroeid met haar pianospel", zegt Sheku over zijn zus, die in feite zijn vroegste muze was. Het duurde niet lang voordat ook hijzelf graag op muziekles wilde. "Maar dat hij voor de cello koos, was iets persoonlijks", benadrukt Isata. "Hij zag celli tijdens de klassieke concerten die we als gezin bezochten en hij was, net als ik trouwens, dol op Jacqueline du Pré. De cello werd echt zijn eigen ding."

Sheku was niet de enige die zijn muzikale zus navolgde: ook hun broer Braimah (23) en vier jongere zussen Konya (21), Jeneba (18), Aminata (15) en Mariatu (12) kozen voor de piano, cello of viool. Er kon thuis dus volop worden gemusiceerd in allerlei samenstellingen, maar vooral de drie oudsten – Isata, Sheku en de vioolspelende Braimah – trokken naar elkaar toe. "Het liefst speelden we vroege pianotrio's van Haydn", herinnert Sheku zich. "In het begin was het erg handig dat Isata verder gevorderd was dan wij, want bij pianotrio's is de pianopartij technisch gezien het moeilijkst." »

Isata: "De sonates van Barber en Rachmaninov hielden ons gaande tijdens de eerste lockdown"

ALLEMAAL PROFIJT

Intussen zijn Sheku en Isata volkomen aan elkaar gewaagd en zitten ze middenin dezelfde hectiek van een opstartende, ronkende carrière. Ook wonen ze vlak bij elkaar in Londen, waar Sheku aan de Royal Academy of Music studeert, een opleiding die Isata al in 2020 heeft afgerond. Of ze weleens gevoelens van concurrentie ervaren? “Nooit”, zegt Sheku heel beslist. En bezorgt het succes van de oudsten de jongere zussen geen prestatiedruk? “Nee, dat denk ik niet. Ze begrijpen dat het belangrijk is om zich gewoon op hun eigen ontwikkeling te focussen. Natuurlijk zijn zij al op jongere leeftijd aan de muziekindustrie blootgesteld dan wij, maar dat vinden ze vooral inspirerend.”

Het klinkt misschien te mooi om waar te zijn. Maar op YouTube vind je een filmpje waarin ook vader en moeder Kanneh-Mason overtuigend uitleggen dat hun zeven kinderen zich juist optrekken aan elkaars succes. In de overwegend witte klassiekemuziekwereld ontbreekt het zwarte musici aan rolmodellen, dus vervullen de Kanneh-Masons die inspirerende (‘muzische’) functie voor elkaar. “Ze profiteerden er allemaal van als een van hen het goed deed bij een competitie waar je dat normaal gesproken niet zo snel zou verwachten”, aldus vader Stuart. Daarmee doelt hij op het feit dat Isata in 2014 doordrong tot de halve finale van de BBC Young Musician Competition, die Sheku – geïnspireerd door het succes van zijn zus – twee jaar later won als eerste zwarte musicus ooit. “Ik denk dat dat hen allemaal vertrouwen heeft gegeven.” Stuart betwijfelt zelfs of zijn kinderen zover waren gekomen als ze elkaar niet hadden gehad als rolmodel. “Pas als je iemand die op jou lijkt goed ziet presteren, vertrouw je erop dat jij hetzelfde kunt”, voegt moeder Kadiatu toe.

EXPRESSIEVE UITVOERING

Het was Kadiatu die de titel bedacht voor het eerste duo-album van Sheku en Isata: *Muse*. Op het album spelen broer en zus de ‘schaamteloos dramatische’ *Cellosonate* van Samuel Barber en de beroemde *Cellosonate* van Rachmaninov, aangevuld met een aantal liederen van beide componisten, waarbij de cello de zangpartij speelt. Sheku vindt het heel toevallig dat zijn moeder de titel *Muse* verzong, want “een van de Rachmaninov-liederen op onze cd heet ook *The Muse*, maar dat wist zij op dat moment nog helemaal niet!” De cellist omschrijft het album als “een portret van mij en Isata als duo, en van de muziek voor deze bezetting waar wij het meest van houden. Vooral de Rachmaninov-sonate is ons dierbaar, omdat we daarmee zijn opgegroeid.” Al in hun vroege jeugd werden Sheku en Isata door hun ouders blootgesteld aan Rachmaninov. Diens *Tweede pianoconcert* galmde regelmatig door het huis en Isata herinnert zich dat ze al op haar vijfde een groot liefhebber was van de Russische componist. Daarom vindt ook zij de titel *Muse* bijzonder passend. “Een muze brengt inspiratie en dat is precies wat de »

**Paspoort
SHEKU
KANNEH-
MASON**

Geboren: 1999,
Nottingham
(Engeland)

Instrument: cello

Opleiding: Royal
Academy of Music
in Londen

Prijzen: winnaar
BBC Young Musi-
cian (2016), Royal
Philharmonic
Society's Young
Artists' Award
(2020), Member of
the British Empire
(2020), Global
Award for Best
Classical Artist
(2020 & 2021)

**Paspoort
ISATA
KANNEH-
MASON**

Geboren: 1996,
Nottingham

Instrument:
piano

Opleiding: Royal
Academy of Music

Prijzen: halve
finale BBC Young
Musician (2014),
Opus Klassik
Award (2020),
Leonard
Bernstein Award
(2021), Global
Award for Best
Classical Artist
(2021)

Sheku: “Isata is heel georganiseerd en heeft behoefte aan structuur. Ik houd niet zo van een strakke planning”

sonates van Barber en Rachmaninov doen. Ze inspireren ons en hielden ons gaande tijdens de eerste lockdown.”

In de herfst van 2019 begonnen broer en zus aan een gezamenlijke tournee met deze sonates, maar vanwege de strenge coronamaatregelen moesten ze die in het voorjaar van 2020 vervroegd afbreken. Dat deed hen veel verdriet, omdat ze nog lang niet op de muziekstukken waren uitgekeken. Via een serie livestreams vanuit het familiehuis in Nottingham, waar alle zeven kinderen van het gezin Kanneh-Mason de lockdown doorbrachten, deelden ze het repertoire met een wereldwijd publiek. Die zomer volgde hun vlammende Barber- en Rachmaninov-recital tijdens de BBC Proms (gedeeltelijk via YouTube terug te kijken) en niet lang erna vonden de cd-opnames plaats. “Al met al hebben we deze muziek ontzettend veel kunnen spelen”, zegt Isata tevreden. Dat is goed hoorbaar in de doorleefde, expressieve uitvoering op hun nieuwe album.

NODIGE DRAMATIEK

De cd opent meteen groots en meeslepend met Barbers *Cello-sonate in c* (1932), geschreven toen de Amerikaanse componist nog studeerde en pas 21 was, één jaar jonger dan Sheku nu is. De hunkerende melodieën maken het een laatromantisch werk, maar door de talloze ritmische en melodische sprongen klinkt het tegelijk heel hoekig en modern. “Barbers sonate is ontzettend direct en zit vol jeugdige enthousiasme”, aldus Sheku. “Dingen groeien heel snel en ebben even snel weer weg. Het is een heel compact muziekstuk met een hoog dramatisch gehalte.” Isata bevestigt dat: “Barber was niet bang voor drama. De stemming kan bij hem voortdurend omslaan.” Dat zulke vurige muziek haar aanspreekt, blijkt wel uit het feit dat de pianiste ook op haar recente soloalbum *Summertime* meerdere werken van Barber speelt, waaronder zijn modernistische *Pianosonate in es* (1949). In de *liner notes* beweert ze zelfs te lijden aan een ‘heuse Barber-obsessie’. Is Barber haar favoriete componist? “Dat zou ik niet direct zeggen, want ik ken hem nog niet zo heel lang. Maar deze specifieke sonates behoren zeker tot mijn favoriete muziekstukken.” De *Pianosonate*, die Barber bijna twintig jaar na zijn *Cellosonate* schreef, is volgens Isata “een stuk rijper, donkerder en abstracter”, maar ze herkent erin nog steeds “zijn typische dramatische klanktaal” waar ze zo van houdt.

De nodige dramatiek is ook te vinden in de *Cello-sonate* (1901) van Rachmaninov, een belangrijk meesterwerk uit het twintigste-eeuwse cellorepertoire waarmee broer en zus hun album afsluiten. Sheku speelde het werk voor het eerst als twaalfjarige en vindt het nog steeds “een van de mooiste muziekstukken” die hij kent. De Russische componist schreef zijn *Cellosonate* vlak nadat hij – met behulp van intensieve hypnotherapie – hersteld was van een jarenlang *writer's block*, opgelopen doordat zijn *Eerste symfonie* (1897) in de pers genadeloos was afgekraakt. Qua gelaagdheid en meerstemmigheid doet de sonate sterk aan zijn populaire *Tweede pianoconcert* (1901) denken, het muziekstuk dat Sheku en Isata in hun jeugd zo vaak beluisterden.

PARELENDE PASSAGES

Sheku prijst het talent van zijn zus om al die verschillende stemmen in de pianopartij van de *Cellosonate* goed tot hun recht te laten komen. “Bij dit soort complexe sonates is balans ontzettend belangrijk, omdat de piano gemakkelijk de cello kan gaan domineren”, zegt hij. “Maar als de pianist veel aandacht besteedt aan de timing en kleur van iedere afzonderlijke stem, krijgen ze allemaal een eigen karakter en werkt het juist heel goed. Isata heeft bijzonder veel controle over alle individuele stemmen en speelt met veel oog voor detail.” Sheku vergelijkt Rachmaninovs *Cellosonate* graag met een schilderij, waarin je zowel van dichtbij als van veraf veel moois kunt ontdekken. “Je wordt er onmiddellijk door geraakt. Maar ook als je inzoomt, kom je ontzettend veel prachtige details en melodieën tegen.” Het allermeeest geniet hij van het lyrische derde deel, waarin de broeierige melodie heen

en weer zwenkt tussen mineur en majeur en “geleidelijk aanzwelt in intensiteit”. Isata noemt “de doorwerking van het introspectieve eerste deel”, waarin de piano prachtig parelende passages speelt, haar persoonlijke favoriet.

JAREN SAMENSPEL

Hoezeer Sheku en Isata ook geïnspireerd worden door Barber en Rachmaninov, de échte muzen uit de albumtitel *Muse* zijn natuurlijk zichzelf, vanwege de levenslange inspiratie die ze elkaar bieden. “Omdat we al sinds onze kindertijd samen spelen, voelen we elkaar op een heel natuurlijke, instinctieve manier aan”, aldus Isata. Onderlinge verschillen in persoonlijkheid vormen daarbij geen belemmering. Sheku: “Zij is heel georganiseerd en heeft veel behoefte aan structuur. Ik sta daar een beetje anders in. Niet dat ik chaotisch ben, maar ik houd niet zo van een strakke planning.”

Isata legt uit dat structuur haar een gevoel van controle geeft. “Als ik niet georganiseerd te werk ga, schiet ik in de stress en ben

ik bang dat ik het niet allemaal gedaan krijg. Sheku is juist heel ongedwongen. Als hij oefent, is hij intens en gefocust. Maar hij plant niet van tevoren wanneer het precies moet gebeuren.”

Als het echter op muziek aankomt, zitten broer en zus volledig op één lijn. “Onze muzikale persoonlijkheden matchen perfect”, zegt Isata. “Omdat we elkaar helemaal vertrouwen, kunnen we ontzettend vrij en spontaan spelen. Ik vind het prachtig om het resultaat van al die jaren samenspel nu eindelijk vast te kunnen leggen op ons eigen duoalbum.” «

Muse – werken van Samuel Barber en Sergej Rachmaninov
Sheku & Isata Kanneh-Mason
 Decca, 0028948516308